

Sygn. akt. I C 238/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 maja 2016r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Izabela Baca

Protokolant: Piotr Józwik

po rozpoznaniu w dniu 16 maja 2016r. we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z powództw D. C. i J. C.

przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powódki D. C. kwotę 150000zł (sto pięćdziesiąt tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami do dnia 22 grudnia 2015r. do dnia 31 grudnia 2015r. oraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo D. C. w pozostałej części;

III. zasądza od strony pozwanej (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powoda J. C. kwotę 150000zł (sto pięćdziesiąt tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami do dnia 22 grudnia 2015r. do dnia 31 grudnia 2015r. oraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty;

IV. oddala powództwo J. C. w pozostałej części;

V. zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 14717zł tytułem kosztów procesu;

VI. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 14717zł tytułem kosztów procesu.

Sygn. akt I C 238/16

UZASADNIENIE

Powódka D. C. oraz powód J. C. w pozwach złożonych w dniu 5 lutego 2016r. wnieśli o zasądzenie od strony pozwanej (...) S.A. z siedzibą w W. kwot po 150 000zł tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 27 listopada 2015r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu.

W uzasadnieniu pozwów powodowie wskazali, że w dniu 8 października 2002r. w S. A. L., kierując samochodem ciężarowym marki M. o nr rej. (...), zjechał na lewy pas ruchu i zderzył się z jadącym prawidłowo z przeciwka samochodem ciężarowym marki J. o nr rej. (...) z naczepą, a następnie z samochodem ciężarowym marki M. (...) o nr rej. (...) i z samochodem osobowym marki T. (...) o nr rej. (...), kierowanym przez córkę powodów E. B. (1). Powodowie podali, że posiadacz pojazdu, którym kierował sprawca zdarzenia, w dacie wypadku korzystał z

ochrony ubezpieczeniowej w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, na podstawie umowy ubezpieczenia zawartej ze stroną pozwaną.

Powodowie wskazali, że w wyniku wypadku E. B. (1) doznała urazu głowy, krwaka nadoponowego i obrzęku mózgu, co spowodowało, że do dnia dzisiejszego znajduje się w stanie wegetatywnym, została uznana za osobę niepełnosprawną, niezdolną do pracy i samodzielnej egzystencji. Wymaga stałej opieki osób trzecich i nie jest w stanie nawiązywać normalnych relacji z najbliższymi ze względu na całkowity brak kontaktu z otoczeniem. Powodowie podali, że pismem z dnia z dnia 16 listopada 2015 r. zgłosili stronie pozwanej roszczenie w kwocie 150 000zł tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę, w postaci naruszenia dobra osobistego, tj. prawa do cieszenia się niezakłóconym życiem rodzinnym, pozostającą w związku ze zdarzeniem z dnia 8 października 2002r.

Powodowie stwierdzili, że na skutek tragicznego zdarzenia E. B. (1) straciła szansę na normalne życie, choroba córki powodów stała się chorobą jej bliskich, a jej kalectwo ich kalectwem. Powodowie podali, że od 13 lat opiekują się chorą córką, która nie rozpoznaje nikogo, żyje we własnym, zamkniętym dla innych świecie. Według powodów przed wypadkiem córki prowadzili szczęśliwe życie, w rodzinie panowały normalne, pozytywne relacje. Wskazali, że E. B. (1) jest jedynaczką, powodowie byli z niej dumni, córka ukończyła studia medyczne i została dermatologiem. Była osobą pogodną, radosną, pełną energii i ciepła, a rodzice byli z nią silnie związani emocjonalnie, cieszyli się, że córka wyszła za mąż i urodziła syna. Tragiczny wypadek odebrał powodom szansę na szczęście. Na skutek bardzo poważnych obrażeń ich córka od 13 lat jest w stanie śpiączki i nie ma z nią żadnego kontaktu. Przez cały ten okres 13 lat powodowie poświęcają swoje życie dla córki. Jeżdżą do niej 4 razy w tygodniu i przywożą przygotowane przez siebie, zmiksowane posiłki, które podają dojelitowo, przez sondę. Obecnie jedynym celem w życiu powodów jest czuwanie przy ukochanej córce i czekanie na cud. Powodowie podnieśli, że nie mogą ani na chwilę zapomnieć o tym, co dzieje się z ich córką, ich jedyna ukochana córka już nigdy nie wstanie z łóżka, nigdy nie porozmawia z nimi, nie pomoże im w przyszłości. Powodowie nie odczuwają już radości ani szczęścia, nie mają żadnych planów na przyszłość.

Według powodów wypadek spowodował, że utracili prawo do utrzymania szczególnej więzi emocjonalnej między członkami rodziny. Powodowie doznali krzywdy, pomimo tego, że ich córka nie zginęła w wypadku, ponieważ na skutek doznanych obrażeń nigdy nie będzie ona zdrową, prawidłowo funkcjonującą kobietą. Powodowie utracili z córką tę szczególną więź, jaka istniała wcześniej, a to wywołuje u nich ból, cierpienie i rodzi poczucie krzywdy. Zdaniem powodów powyższe okoliczności potwierdzają, iż nastąpiło bezprawne naruszenie ich dóbr osobistych. Jako podstawę żądania pozwów powodowie wskazali przepis art. 448 kc w związku z art. 24 § 1 kc.

Postanowieniem z dnia 19 lutego 2016r. Sąd na podstawie art. 219 kpc połączył sprawę z powództwa J. C. ze sprawą z powództwa D. C. do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

W odpowiedzi na pozwy strona pozwana (...) S.A. wniosła o oddalenie powództw w całości oraz o zasądzenie od powodów kosztów procesu. Podniosła, że brak jest podstaw w niniejszej sprawie do żądania zasądzenia zadośćuczynienia na podstawie przepisów art. 448 kc oraz 23 kc i 24 kc. Według strony pozwanej naruszenie dóbr osobistych przez sprawcę, uzasadniające przyznanie zadośćuczynienia, zgodnie z orzecznictwem sądowym, może dotyczyć naruszenia dóbr bezpośrednio poszkodowanego, bądź może polegać m.in. na utracie więzi rodzinnych wskutek śmierci osoby bliskiej, co nie miało miejsca w niniejszej sprawie. Strona pozwana zarzuciła, że więź pomiędzy osobami żyjącymi nie jest dobrem osobistym, a szkody osób pośrednio poszkodowanych podlegają kompensacie tylko w przypadkach wyraźnie wskazanych w przepisach, jak np. w art. 446§4 kc. Podniosła nadto, że odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych ograniczona jest do odszkodowania za szkodę wyrządzoną w związku z ruchem pojazdu, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 8 października 2002r. w S. A. L., kierując samochodem ciężarowym marki M. o nr rej. (...), zjechał na lewy pas ruchu i zderzył się z jadącym prawidłowo z przeciwka samochodem ciężarowym marki J. o nr rej. (...) z naczepą o nr rej. (...), a następnie z samochodem ciężarowym marki M. (...) o nr rej. (...) i z samochodem osobowym marki T. (...) o

nr rej. (...), kierowanym przez córkę powodów E. B. (1). Wyrokiem Sądu Rejonowego w Oleśnicy z dnia 16 maja 2003 roku (sygn. akt II K 1666/02) sprawca wypadku został uznany za winnego zarzucanego mu przestępstwa, tj. czynu z art. 177§2 kk i za to skazany na 1 rok pozbawienia wolności. Po ciężkim urazie mózgu doznany w wypadku córka powodów znalazła się w stanie apalliczny, stwierdzono u niej głęboki stan wyłączenia świadomości i z tej przyczyny E. B. (1) została ubezwłasnowolniona całkowicie. - okoliczności niesporne między stronami.

Sprawca wypadku A. L., kierujący samochodem ciężarowym marki M. o nr rej. (...), w chwili zdarzenia był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w pozwanym (...) S.A. - okoliczność niesporna między stronami.

Od (...) córka powodów E. B. (1) przebywa w stanie apallicznym w Zakładzie (...) dla Dorosłych w T. prowadzonym przez Centrum pod wezwaniem (...) J. Ś.. Placówka ta nie zapewnia jej pełnej opieki i wymagana jest pomoc rodziny. E. B. (1) znajduje się w stanie wegetatywnym i nie ma możliwości nawiązania z nią przez bliskich kontaktu. Powodów poinformowano, iż przy obecnym stanie wiedzy medycznej nie jest możliwa poprawa stanu zdrowia ich córki.

Dowód: zaświadczenie z dnia 19 listopada 2015 r. – k. 36

zeznania świadka K. R. – k. 152 (00:27:19, 00:29:39), 153 (00:39:16),

zeznania świadka A. P. – k. 210 (00:09:17, 00:10:15),

przesłuchanie powódki D. C. – k. 212 (00:30:37),

przesłuchanie powoda J. C. – k. 214 (00:52:19).

E. B. (1) jest jedynym dzieckiem powodów. Do dnia zdarzenia jej relacje z rodzicami były bardzo bliskie. Powodowie pomagali córce i jej mężowi, obojgu młodym lekarzom, w wychowaniu wnuka, zwłaszcza w czasie wyjazdów służbowych córki. Powódka przygotowywała obiady dla córki i zięcia, a wnuk wyjeżdżał z dziadkami na wakacje.

W chwili wypadku E. B. (1) miała 34 lata, była mężatką i matką 6-letniego chłopca. Pracowała w zawodzie lekarza dermatologa, uzyskując II stopień specjalizacji. Rozpoczęła pisanie pracy doktorskiej. Rodzice cały czas ją wspierali, m.in. aktywnie uczestnicząc w opiece nad wnukiem. Rodzina spędzała razem wszystkie święta. Powodowie wiąжали z córką duże nadzieje i byli z niej bardzo dumni.

Dowód: zeznania świadka K. R. – k. 152 (00:24:03, 00:24:03, 00:24:50, 00:25:01, 00:25:40, 00:29:39, 00:34:08, 00:36:55),

zeznania świadka A. P. – k. 210 (00:06:54, 00:07:14, 00:07:53, 00:08:24, 00:13:39),

przesłuchanie powódki D. C. – k. 211 (00:23:35, 00:24:17, 00:24:56, 00:25:20, 00:25:41, 00:25:57),

przesłuchanie powoda J. C. – k. 213 (00:43:56, 00:44:35, 00:45:48, 00:46:48, 00:47:29).

W początkowym okresie po wypadku powodowie całe dni spędzali przy łóżku córki E. B. (1), najpierw w szpitalach, a następnie w ośrodku rehabilitacyjnym. Obecnie odwiedzają ją w Ośrodku (...) w T. co drugi dzień, czuwając przy łóżku córki po kilka godzin. Nie mogą być obecni codziennie, gdyż jeden dzień przeznaczają na zrobienie zakupów, przygotowanie posiłków dla córki, pranie jej odzieży i pościeli. W ośrodku opiekuńczym powodowie urządzili córce pokój. Powód nauczył się wykonywać masaże i sam rehabilituje córkę. Powodowie wspólnie myją córkę i przewijają. Mówią do niej, dbają, aby mogła posłuchać muzyki. Przygotowują w domu posiłki, które są miksowane i przechowywane w wysterylizowanych pojemnikach. Tak przygotowanymi posiłkami sami karmią córkę dojelitowo, za pomocą sondy. Ponadto to powodowie piorą i prasują pościel dla córki oraz jej bieliznę i piżamy. Dzięki wysiłkom powodów wyniki badań E. B. (2) są bardzo dobre.

Wypadek, w jakim jedyna córka powodów doznała tak znacznych urazów, oraz jego następstwa były dla powodów ogromną tragedią, która zupełnie zmieniła ich dotychczasowe życie. Powodowie zrezygnowali z pracy zawodowej i razem całkowicie poświęcili się opiece nad córką. Od 14 lat powodowie widzą, jak ich córka znajduje się w stanie wegetatywnym, a jej stan zdrowia jest niestabilny, co wywołuje u nich cierpienie i ból. Nie potrafią już normalnie funkcjonować. Obecnie jedynym celem w ich życiu jest czuwanie przy córce. Opieka nad nią pochłania ich tak bardzo, że nie mają czasu na relaks, przestali wyjeżdżać na wakacje, odizolowali się od znajomych, nie dbają o swój stan zdrowia. Nie są w stanie zostawić córki samej na dłuższy okres czasu. Głównym tematem rozmów z ich udziałem jest cierpienie E. B. (1). Wszystkie święta powodowie spędzają przy łóżku córki. Stali się nerwowi, żyją w permanentnym stresie. Sygnał telefonu wywołuje u nich natychmiastową obawę, że coś stało się ich córce. Oboje stracili na wadze. Ponadto powodowie mają problemy ze snem, które starają się zmniejszyć zażywając leki nasenne. Martwią się o to, co stanie się z córką po ich śmierci. Powódka dodatkowo zażywa leki psychotropowe, które przepisuje jej lekarz rodzinny, gdyż nie ma ona czasu rozpocząć terapii psychiatrycznej.

Dowód: zeznania świadka K. R. – k. 151 (00:26:12, 00:28:25, 00:29:39, 00:32:15, 00:33:05, 00:34:08, 00:36:06, 00:36:27, 00:39:50, 00:40:50),

zeznania świadka A. P. – k. 210 (00:10:39, 00:11:28, 00:12:37, 00:13:13, 00:14:50, 00:15:13, 00:16:41), 211 (00:17:33, 00:19:25),

przesłuchanie powódki D. C. – k. 212 (00:30:37, 00:31:41, 00:33:43, 00:34:56, 00:35:26, 00:37:46), 213 (00:39:12, 00:40:34, 00:42:26),

przesłuchanie powoda J. C. – k. 213 (00:49:46), 214 (00:53:53, 00:54:28, 00:56:52, 00:57:28, 00:58:01, 00:59:08, 00:59:08, 01:00:04, 01:00:56, 01:01:45, 01:02:35, 01:03:54), 215 (01:05:20, 01:07:00, 01:07:35, 01:08:02, 01:10:00, 01:10:28, 01:11:14, 01:11:50, 01:12:37, 01:13:04).

Zarządzeniem nr (...) Prezesa (...) Rady Lekarskiej we W. z dnia 12 grudnia 2013r. E. B. (1) została skreślona z listy członków (...) Izby Lekarskiej we W. z powodu ubezwłasnowolnienia całkowitego na podstawie prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 10.09.2003r.

Dowód: zarządzenie nr (...) – k. 25.

Pismem z dnia 16 listopada 2015r. D. C. oraz J. C., działając za pośrednictwem pełnomocnika, zwrócili się do strony pozwanej z żądaniem wypłaty na rzecz każdego z nich kwoty 150 000zł tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za krzywdę pozostającą w związku z wypadkiem, jakiemu uległa ich córka E. B. (1) w dniu 8 października 2002r, polegającą na naruszeniu ich dobra osobistego, jakim jest prawo do cieszenia się niezakłóconym życiem rodzinnym.

Dowód: pismo z dnia 16.11.2015 r. – k. 26 - 29.

W odpowiedzi na powyższe pismo strona pozwana pismem z dnia 20 listopada 2015r. odmówiła zapłaty kwot żądanych przez powodów, wskazując, że w świetle polskiego systemu prawa cywilnego zasadą jest, że rekompensata szkody niemajątkowej – krzywdy, powstałej w wyniku czynu niedozwolonego, przysługuje jedynie osobie, przeciwko której czyn był skierowany.

Dowód: pismo z dnia 20.11.2015r. – k. 30 - 31.

Przy tak poczynionych ustaleniach faktycznych Sąd zważył, co następuje:

Powództwo niemal w całości zasługiwało na uwzględnienie, a nie zostało uwzględnione jedynie częściowo w zakresie żądania zasądzenia odsetek ustawowych.

Okoliczności faktyczne związane z wypadkiem komunikacyjnym z dnia 8.10.2002r. oraz następstwa tego wypadku dla zdrowia córki powodów E. B. (1) pozostawały poza sporem (art. 229 kpc i art. 230 kpc).

Dokonując ustaleń faktycznych w zakresie, w jakim wypadek wpłynął na relacje rodzinne powodów z córką, Sąd oparł się na zeznaniach świadków K. R. i A. P., które były logiczne i konsekwentne. Uznał także za wiarygodne przesłuchanie powodów.

Odpowiedzialność strony pozwanej za skutki wypadku wynikała z art. 822§4 kc w związku z art. 436§2 kc i art. 415 kc oraz art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22.05.2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych.

W niniejszej sprawie sporne było jednak, czy w świetle art. 24§1 kc, 448 kc oraz art. 34 ust. 1 kc powołanej ustawy strona pozwana ponosi odpowiedzialność wobec powodów za naruszenie ich dóbr osobistych. Strona pozwana podniosła przy tym, że więź pomiędzy osobami żyjącymi nie jest dobrem osobistym.

Ponieważ powodowie wywodzą swoje roszczenie z przepisu art. 448 kc w związku z art. 24§1 kc, istotne było rozstrzygnięcie, czy więź rodzinna między członkami rodziny, w niniejszej sprawie między rodzicami a dzieckiem stanowi dobro osobiste.

Zdaniem Sądu więź pomiędzy rodzicami i dziećmi, jedna z najbliższych więzi międzyludzkich, więź naturalna, powstająca już z chwilą narodzin dziecka stanowi dobro osobiste człowieka. Wskazać należy, iż przepis art. 23 kc nie zawiera wyczerpującego katalogu dóbr osobistych, a fakt, iż relacje między rodzicami i dziećmi są chronione przez przepisy prawa rodzinnego nie stanowi argumentu przemawiającego przeciwko uznaniu ich za dobro osobiste. Po pierwsze z przepisu art. 23 kc wynika, że dobra osobiste człowieka podlegają ochronie prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach. I tak fakt, iż twórczość artystyczna chroniona jest także w ramach przepisów regulujących prawa autorskie nie oznacza, że nie stanowi ona dobra osobistego. Po wtóre ochrona, jaką zapewniają przepisy Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, relacjom pomiędzy rodzicami i dziećmi jest inna aniżeli ta, która wynika z art. 23 kc i art. 24§1 kc. Inna jest też funkcja tych przepisów. W niniejszej sprawie na skutek wypadku doszło do niemal zerwania więzi pomiędzy powodami a córką i tego rodzaju naruszenie relacji rodzinnych nie podlega ochronie przewidzianej w przepisach prawa rodzinnego.

Za uznaniem prawa do życia w rodzinie i więzi między najbliższymi członkami rodziny za dobro osobiste przemawia także dotychczasowe orzecznictwo Sądu Najwyższego, w którym utrwalony jest pogląd, że najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę na podstawie art. 448 kc w związku z art. 24§1 kc także wtedy, gdy śmierć nastąpiła przed dniem 3.08.2008r. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4.07.2014r, II CSK 621/13, Lex nr 1491132, uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 13.07.2011r, III CZP 32/11, OSNC 2012/1/10, uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 22.10.2010r, III CZP 76/10, OSP 2011/9/96). W orzecznictwie sądów powszechnych podkreśla się, że jako dobro osobiste podlega ochronie prawo do niezakłóconego życia rodzinnego, w tym do utrzymywania osobistych kontaktów z poszczególnymi członkami rodziny, będące wyrazem więzi rodzinnej (por. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 27.01.2016r, I ACa 1516/15, wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 29.01.2013r, I ACa 906/12, Lex nr 1289419).

Wskazać należy, że śmierć osoby najbliższej czy doznanie przez nią takich obrażeń, że znajduje się ona od lat w stanie wegetatywnym powoduje naruszenie dobra osobistego związanego z nią emocjonalnie członka rodziny, który dochodząc z tego tytułu zadośćuczynienia nie jest poszkodowany jedynie pośrednio. Niewątpliwie ten sam czyn niedozwolony może wyrządzać krzywdę różnym osobom, zatem źródłem krzywdy jest czyn niedozwolony, którego następstwem jest śmierć, czy poważne uszkodzenie ciała. W wyniku wypadku doszło bowiem do ciężkiego uszkodzenia ciała, w wyniku czego uczestnicząca w nim E. B. (1) znajduje się w stanie wegetatywnym, a okoliczności te zostały przez stronę pozwaną przyznane. W ocenie Sądu w tych okolicznościach strona pozwana na podstawie art. 34 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych ponosi odpowiedzialność także wobec powodów. Powodowie nie byli przy tym zobowiązani do wykazania, iż w wyniku wypadku doszło u nich do ostrej reakcji na stres oraz, iż wypadek miał wpływ na ich zdrowie psychiczne, co zamierzali udowodnić, składając wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego psychologa. Wypadek spowodował bowiem ciężkie uszkodzenie ciała ich córki i to w jego wyniku doszło do poważnego

zaburzenia relacji rodzinnych między powodami a córką, a nie z powodu stresu, jakiego doznają powodowie na skutek niepełnosprawności córki. Krzywdą wyrządzoną powodom jest bowiem naruszenie dobra osobistego poprzez poważne naruszenie, niemal zerwanie więzi rodzinnej, szczególnie bliskiej w relacjach pomiędzy rodzicami a dzieckiem, choćby pełnoletnim. Ten sam czyn niedozwolony może wyrządzać krzywdę różnym osobom. Źródłem krzywdy jest zatem czyn niedozwolony, którego następstwem jest ciężkie uszkodzenie ciała córki powodów, skutkujące jej stanem wegetatywnym. Zdaniem Sądu powodowie zostali bezpośrednio poszkodowani w wyniku deliktu, a zatem są oni z tego tytułu uprawnieni do dochodzenia naprawienia doznanej przez nich krzywdy poprzez zasądzenie na podstawie art. 448 kc zadośćuczynienia (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 13.07.2011r, III CZP 32/11, OSNC 2012/1/10). Wskazać należy nadto, że z przepisu art. 34 ust. 1 powołanej ustawy nie wynika, by odpowiedzialność z ubezpieczenia OC obejmowała jedynie odszkodowanie. Ubezpieczyciel jest bowiem zobowiązany także do zapłaty zadośćuczynienia, które ma na celu zrekomensować szkodę niemajątkową, czyli krzywdę.

Sąd stoi na stanowisku, iż zachowanie, którym naruszone zostaje dobro osobiste, może być zakwalifikowane także jako czyn zabroniony, czyli delikt, za czym przemawia choćby objęcie przepisu art. 448 kc tytułem VI Kodeksu cywilnego „Czyny niedozwolone”.

Przepis art. 448 kc uzależnia wysokość zadośćuczynienia od rozmiaru krzywdy, ocenianej w odniesieniu do konkretnej sprawy, przy uwzględnieniu okoliczności związanych z rozmiarem krzywdy, stanowiącej następstwo deliktu. Krzywda ta wynika z naruszenia dobra osobistego człowieka, a skoro tym dobrem w niniejszej sprawie nie jest życie lub zdrowie powodów, nie jest ona ujmowana w kategoriach medycznych. Jedynym miernikiem należnego powodom zadośćuczynienia jest zatem doznana przez nich w wyniku wypadki córki krzywda. Wobec powyższego zbędne było dopuszczenie w niniejszej sprawie dowodu z opinii biegłego psychologa na okoliczności wskazane w piśmie przygotowawczym powodów z dnia 4.04.2016r. Nadto dla ustalenia, w jakim stopniu w wyniku wypadku z dnia 8.10.2002r, doszło do zakłócenia życia rodzinnego i więzi rodzinnych między powodami a córką, nie są wymagane wiadomości specjalne. Te okoliczności Sąd mógł bowiem ustalić tak na podstawie zeznań świadków K. R. i A. P., jak i przesłuchania powodów. Przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu psychologii prowadziłoby jedynie do nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu dowodowym.

Należne powodom zadośćuczynienie ma kompensować nie tyle doznany przez powodów ból związany z chorobą córki, co przedwczesne niemal zerwanie więzi rodzinnej między rodzicami a dzieckiem. Dobrem osobistym, którego naruszenie wymaga rekompensaty jest bowiem prawo do życia w rodzinie, z uwzględnieniem trwałości naruszenia tego dobra oraz radykalności zmiany, zaistniałej w życiu powodów. Jak wskazano więź między rodzicami i dziećmi jest bowiem wartością niematerialną, która stanowi dobro osobiste podlegające ochronie (art. 24§1 kc).

Wobec powyższego jedynym miernikiem należnego powodom zadośćuczynienia jest doznana przez nich krzywda. Przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia Sąd miał na względzie, przede wszystkim bliskość relacji pomiędzy powodami a córką. Na miłość powodów do córki wskazuje zwłaszcza poświęcenie, jakie okazują jej po wypadku, troszcząc się o nią w sposób, w jaki jest w stanie otoczyć opieką chorego jedynie kochający członek rodziny. Przed wypadkiem powodowie byli dumni z córki, która ukończyła studia medyczne, uzyskała II stopień specjalizacji jako dermatolog i dodatkowo kontynuowała pracę naukową. Powodowie jako kochający rodzice wspierali córkę w jej pracy zawodowej, przede wszystkim opiekując się wnukiem. E. B. (1) mogła zatem liczyć na swoich rodziców, a ci mieli świadomość, iż w przyszłości córka w razie potrzeby otoczy ich opieką. Wypadek zerwał te relacje i doprowadził w istocie do tego, że obecnie powodowie sprawują opiekę nad dorosłą córką. E. B. (1) jest zaś jedynym dzieckiem powodów, z którym wiązali swoje nadzieje na przyszłość. Obecnie powodowie całe życie podporządkowali potrzebom córki, mając świadomość, iż tylko oni są w stanie zapewnić jej opiekę. Takiej opieki nie zapewnia jej ani zakład opiekuńczy, ani zięć powodów. Powodowie niemal od 14 lat widzą swoją jedyną córkę w stanie wegetatywnym, patrzą na jej cierpienie. W trakcie przesłuchania powódka stwierdziła, że po śmierci osoby bliskiej istnieje czas żałoby, pozwalający przeżyć stratę zmarłego, ona zaś od 14 lat patrzy na cierpienie swojej córki. Krzywda powodów wyraża się w tym, że relacje między nią a rodzicami zostały poważnie zaburzone, doszło niemal do odwrócenia ról, gdyż to rodzice pomimo wieku opiekują się dorosłą córką, od prawie 14 lat widząc cierpienie swojego jedynego dziecka, czując ból i lęk o jej stan zdrowia. Krzywda ta wydaje się nawet większa niż ta po stracie osoby bliskiej, stąd wysokość należnego powodom

zadośćuczynienia powinna być wyższa od tej, jaką uznać należałoby za odpowiednią w przypadku zadośćuczynienia za krzywdę wyrządzoną śmiercią osoby bliskiej. Zdaniem Sądu przeżywanie przez wiele lat cierpienia najbliższego członka rodziny, będącego w stanie wegetatywnym i świadomość nieodwracalności takiego stanu zdrowia chorego powoduje większą krzywdę aniżeli nawet nagła strata osoby najbliższej w wypadku.

Z tej przyczyny Sąd uznał, że strona pozwana powinna uiścić na rzecz powodów zadośćuczynienie co najmniej w wysokości przez nich żądanej, to jest po 150.000zł.

O odsetkach ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia orzeczono na podstawie art.481§1kc w związku z art. 14 ust.1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Wyjaśnienie okoliczności istotnych dla wypłaty świadczenia w niniejszej sprawie było w ocenie Sądu możliwe w terminie 30 dni, licząc od dnia otrzymania przez stronę pozwaną pisma powodów z dnia 16.11.2015r, którym zgłosili on żądanie zapłaty zadośćuczynienia. Strona pozwana udzieliła odpowiedzi na to pismo pismem z dnia 20.11.2016r, a zatem w tym dniu pismo z dnia 16.11.2015r. musiało już zostać jej doręczone. Od tego dnia należy liczyć bieg ww 30 – dniowego terminu na wypłatę zadośćuczynienia. Termin ten upłynąłby z dniem 20.12.2015r, jednak był to dzień ustawowo wolny od pracy, a zatem dopiero od dnia 22.12.2015r. strona pozwana pozostawała w opóźnieniu w zapłacie na rzecz powodów kwot po 150.000zł. Nadto od dnia 1.01.2016r. wobec nowelizacji Kodeksu cywilnego uregulowano odrębnie wysokość odsetek ustawowych za opóźnienie. Z tej przyczyny w punkcie I i III sentencji wyroku Sąd wskazał, iż od dnia 1.01.2016r. odsetki ustawowe winny być obliczone w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie (art. 481§1 zd. 1 kc).

Mając powyższe na względzie, na podstawie powołanych przepisów Sąd orzekł jak w punktach I i III sentencji wyroku, oddalając w punktach II i IV powództwa w pozostałej części.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 zd. 2 kpc. Powodowie ulegli bowiem nieznacznie co do żądań pozwów, to jest w zakresie żądanych odsetek ustawowych. Powodowie ponieśli zaś koszty procesu w kwotach po 14717zł, obejmujących opłaty od pozwu po 7500zł, wynagrodzenia pełnomocnika procesowego po 7200zł oraz po 17zł opłat skarbowych od udzielonych pełnomocnictw.